

Oslo kommune
Brann- og redningsetaten

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET
POSTMOTTAK@JD.DEP.NO

Saksbehandler:
Rune Kyllenstjerna

Saksnr.:
201200367-2
(oppgis ved alle henvendelser)

Dato:
20.06.2012

HØRINGSSVAR – NOU 2012:8 Ny utdanning for nye utfordringer – helhetlig utdanningsmodell for fremtidig personell i brannvesenet

Brann- og redningsetaten i Oslo kommune avgir denne høringsuttalelsen etter delegert myndighet i henhold til bystyrets vedtak av 30.05.2001 sak 218, byrådets vedtak av 03.07.2001 sak 1360 og byråden for miljø og samferdsel sitt vedtak av 01.08.2001.

Innledende merknader

Utredningen fremstår som et grundig og omfattende arbeid som gir en helhetlig oversikt over de viktigste momentene i fremtidens kompetanse og utdanning av brann- og redningspersonell. Dokumentet vil være et godt grunnlag for fatte beslutninger og finne praktiske løsninger basert på et bredt faktagrunnlag, og dermed bidra til at de norske brann- og redningsvesen kan møte fremtiden med nødvendig kompetanse og profesjonalitet.

Brann- og redningsetaten mener at den foreslåtte utdanningsmodellen er godt tilpasset en nødvendig utdanning først og fremst for brannkonstabler. Det er innen beredskapsarbeidet det er størst behov for omlegging av dagens utdanningsmodell. Personell som skal jobbe med brannforebyggende arbeid på heltid rekrutteres i dag fra en rekke forskjellige utdanningsløp og har variert yrkesbakgrunn. Brann- og redningsetaten mener det er behov for å fortsette denne rekrutteringsmodellen. Etaten mener at den foreslåtte utdanningsmodellen kan forenkles gjennom at det blir en felles toårig fagskoleutdanning med hovedvekt på beredskapspersonell, men der også forebyggende arbeid og nødalarmering kan inngå til en viss grad. Videre mener etaten at fagskoleutdanningen bør inneholde en teoretiske innføring i beredskapsledelse slik at kandidatene etter en periode med praktisk erfaring fra brannvesenet kan fungere som leder på brannbil. Etaten foreslår dermed at Beredskapsledelse 1 og 2 i praksis blir ett samlet studie som gjennomføres av de som går inn i faste utrykningslederstillinger eller høyere stillinger i brann- og redningsvesenet. Etaten er noe usikker på hvordan fremtidig opplæring for fast personell i nødalarmsentralene bør være. Det forventes å skje forandringer i organiseringen av nødalarmtjenesten. Utredningen omtaler ikke dette i nevneverdig grad. Det videre arbeidet med arbeidet med ny utdanningsmodell må koordineres med arbeidet knyttet til felles nødnummer.

Høringsuttalelsen tar videre i hovedsak utgangspunkt i utredningens kapittel 8, utvalgets anbefaling. Innspillene følger kronologisk i samsvar med kapittel 8s oppbygning, og blir etterfulgt av en kort oppsummering.

Brann- og redningsetaten

Postadresse:
Arne Garborgs plass 1
0179 OSLO

Telefon: 02 180
Telefaks: 23 46 98 01

Org. nr: 876820102 - MVA
Bankgiro: 6011. 05. 47660

E-post: postmottak@bre.oslo.kommune.no
Internett: www.bre.oslo.kommune.no

Fremtidens utdanning for brannvesenets personell

Brann- og redningsetaten er enig i at det er viktig at en fremtidig utdanning av personell til brann- og redningstjenesten kan innplasseres i det norske utdanningssystemet. Dette vil heve kompetansen på flere nivåer i brann- og redningsvesenet. En mer helhetlig utdanning med ett nytt kompetansesenter innen brannområdet, vil også kunne bidra til at lærekreftene styrkes innen fagfeltet.

Utvalgets vurderinger knyttet til videreføringen og videreutviklingen av de fleste av dagens fagemner inn i den nye utdanningsmodellen er en klar styrke ved utredningen. Mange av landets brannvesen, store som små, har stor kompetanse knyttet til internopplæring av personell for brann- og redningstjenesten. Denne kompetansen bør benyttes ved utarbeidelsen av læreplaner.

Opptakskrav / Ny rekrutteringsmodell

Det er viktig at brann- og redningsvesenet involveres i fastsettelsen av kriterier for utvelgelsen av studenter til studiet, da det er avgjørende at en høy prosent av elevene faktisk kan gå inn i operativ tjeneste.

Overgangsordninger

Etter implementeringen av et nytt utdanningsløp for brannpersonell, vil det i en rekke år være personell med den eksisterende utdanningsmodellen som er aktuelle som lederkandidater i brann- og redningsvesenet. Opptak til høyskolemoduler for personell med tidligere utdanningsløp må sikres gjennom forutsigbare og oversiktlige overgangsordninger.

Rekruttering av forebyggende personell

Etaten har de siste årene gjennomsnittlig hatt behov for fem nye medarbeidere på brannforebyggende avdeling i året. Det er ventet at et gjennomsnittlig behov for personell vil ligge på det samme i årene som kommer. Hvis utvalgets forslag til forebyggende utdanningsløp blir beholdt, må det tilbys nok skoleplasser. Utredningens anslag på 10 skoleplasser for forebyggende personell vil neppe dekke behovet.

Utvalgets vurderer at det er en svakhet at dagens forebyggende personell har ulik kompetanse. Dagens mulighet for å rekruttere personell med annen relevant utdanning er ikke skissert inn i den nye utdanningsmodellen. De siste 15 årene har etaten rekruttert forebyggende personell utenfor brann- og redningsmiljøet. Den varierende bakgrunnskompetansen sikrer tilsynstjenesten et godt tverrfaglig nivå på tilsynet. Denne rekrutteringsmuligheten må videreføres. Dagens forebyggende kurs må også videreføres for personell rekruttert utenfor brann- og redningsmiljøet etter modell av årsstudium i Brann- og redningsledelse.

Ved en utdanningsmodell for forebyggende personell mener Brann- og redningsetaten deler av innholdet i utvidet forebygging må implementeres i grunnutdanningen. Utredningen angir at tilsynspersonell etter endt fagskole skal være i stand til å gå lette tilsyn uten bruk av virkemidler som for eksempel pålegg og tvangsmulkt. Brann- og redningsetaten erfarer at tilsyn krever at personellet planlegger tilsynet og gjennomfører hele tilsynet. Brann- og redningsetaten mener at fagskolen for forebyggende personell må utdanne fullverdig forebyggende personell.

Sentrale føringer peker mot en risikobasert tilsynsfrekvens, dette vil stille krav til oppdatert kompetanse. Slik utvidet kompetanse bør undervises på høyskolenivå som utvidet forebygging og bør inneholde relevante tema slik som for eksempel ledelse, risikopersepsjon, risikokommunikasjon og risikostyring.

Utredningen angir at feiersvenner må søke seg inn på fagskolen på lik linje som andre studenter fra videregående skolenivå. En feiersvenn er utøver av brannforebyggende arbeid med tema som brannforebyggende informasjon, kommunikasjon og bygningsteknologi. Utvalget utelukker ikke at det kan gis fritak for enkelte av modulene for feiere, men dette må skje etter en nærmere vurdering. Brann- og redningsetaten mener at dette ikke er tilfredsstillende utredet, og problemstillingen må løses sentralt for å sikre forutsigbarhet for feiersvenner og god rekruttering av feiere til fagskolen.

Ambuleringsmuligheter

Utdannelsen er tenkt delt opp i to år på fagskole, ett grunnleggende og et videregående. Etter første års utdanning, søker kandidaten enten brannkonstabel, sambandsoperatør eller forebyggende personell. Dette vil medføre at dagens praktiske brannkonstabelkompetanse i 110 sentralen faller bort. Brann- og redningsetaten stiller spørsmålsteget ved hvor gunstig dette er. Denne kompetansen er med på å styrke samarbeidet mellom beredskapsstyrken og den aktuelle fagalarmsentral.

Brannforebyggende avdelinger har store fordeler av å ha personell med beredskapsfaglig bakgrunn. Slikt personell har en lenge innlært risikopersepsjon ved brann i byggverk som er meget viktig for det brannforebyggende arbeidet. Brann- og redningsetaten ønsker at det utredes muligheter for ovennevnte personell til å tiltre som forebyggende personell uten de tette skott den helhetlige utdanningsmodellen legger opp til.

Studiefinansiering og høgskolerekruttering

Det forventes at arbeidsgiver vil måtte bidra økonomisk i forhold til gjennomføring av lederutdanning for sine lederkandidater. Brann- og redningsetaten tror derfor det vil være en gunstig modell at det ligger noe opplæring i beredskapsledelse i grunnutdanningen slik at den sammen med praksis og noe internopplæring kan danne grunnlag for å være stedfortredende leder på brannbil og i perioder være utrykningsleder. Det vil være mest kostnadseffektivt at det kun er de faste utrykningslederne som må gjennomgå formell lederutdanning.

Praksisplassen under opplæringen.

Det er store forskjeller mellom dagens brannvesen både i størrelse, øvingsmuligheter, kompetanse og geografisk plassering. Det er viktig at det legges stor vekt på en standardisering av hva studentene skal gjennomgå i sin praksisperiode. Standardiseringen er nødvendig for å oppnå formålet med den nye utdanningsmodellen.

Betydning av skoleplassering

Brann- og redningsetaten er klar over at mandatet til utvalget ikke inkluderte plasseringen av skolen. Etaten ønsker likevel å komme med ett innspill for gjennom dette å sette den viktige diskusjonen på dagsorden.

Brann- og redningsetaten mener at en fremtidig skole bør ligge i Sør-Norge i nær tilknytning til de store brann- og redningsvesen og deres lærerressurser. Her ligger også mange av de sentrale øvingsanleggene som er i bruk i dag. Flere store byer i Sør-Norge har flere eksisterende utdanningsmiljøer på fagskole- og høgskolenivå. Samarbeid med ett eksisterende utdanningsmiljø vil sikre god faglig tyngde og lettere rekruttering av studenter til skolen.

Økonomiske kostnader ved studenter i hospiteringsperioden

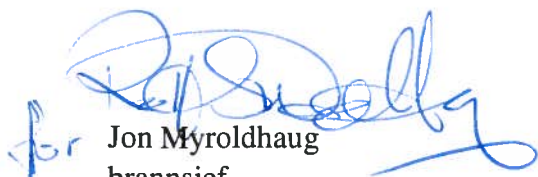
Brann- og redningsetaten registrerer at utvalget legger til grunn at hospiteringen av studenter skal være kostnadsnøytral for det enkelte brann- og redningsvesen. Dette er tenkt sikret gjennom at eventuelle kostnader oppveies av de positive effektene ved ekstra arbeidskraft. Brann- og redningsetaten ser noen utfordringer med denne forutsetningen. Studenter på

hospiteringen vil ha behov for oppfølging og veiledning i hospiteringsperioden. Hospiteringsvertskapet må frigjøre opplærings- og veiledningsressurser for å følge opp studentene. Videre vil ikke studentene på hospitering være godkjente røykdykkere. Det vil også være behov for noe internopplæring/lokalkunnskap før hospitantene kan fungere som utrykningsjåførere. Studentene må gjennomføre en grundig opplæring i etatens rutiner og systematiske HMS-system før de kan settes i operativ tjeneste. Etaten kan ikke se at hospiteringsordningen blir kostnadsnøytral i forhold til hospitantenes mulighet til å inngå som fullverdig operativt personell, men det vil ligge en innsparing i forhold til den internopplæringen som brann- og redningsvesenet bedriver i dag.

Sammendrag av hovedkonklusjoner:

- Brann- og redningsetaten ønsker en bredere utdanning av brannkonstabler ved sammenslåing av fagskoleretningene til en overordnet brannkonstabelutdanning, inkludert deler av høgskolestudiet beredskapsledelse 1.
- Opptak til fagskolen og høgskolen bør gjøres i samråd med brannmiljøet for å sikre at det enkelte brann- og redningsvesen får nødvendig kompetent personell.
- Utfordringene knyttet til felles nødnummer og alarmsentraler bør utredes slik at man sikrer en fremtidsrettet utdanning for alarmoperatører med nødvendig fagkompetanse.
- Det må etableres gode overgangsordninger slik at eksisterende personell i brann- og redningsvesenet kan bygge på eksisterende kompetanse i etterutdanningen.
- Muligheten for å rekruttere brannforebyggende personell med annen relevant høgskoleutdanning eller ingeniørgrad må videreføres.
- Det er behov for å se feierutdanningen i sammenheng med ny utdanningsmodell ettersom feierens oppgaver endres i retning av forebyggende oppgaver som informasjon og generelt brannverntilsyn.
- Personell med feierfaglig bakgrunn må sikres innpass i lederutdanningen på høgskolenivå.
- Standardisering av praksisperioden er en helt nødvendig forutsetning for å sikre en god kvalitet på de uteksaminerte studentene.
- Brann- og redningsetaten ser det som nødvendig at utfordringene knyttet til kostnadsnøytralitet og hospitering av studenter utredes.
- Skolens geografiske plassering vil innvirke på rekruttering, tilgang på lærekrefter og muligheten til å bygge opp et sterkt fagmiljø.

Med vennlig hilsen

for Jon Myroldhaug
brannsjef

for Rolf Nordberg
avdelingssjef

Kopi: Byrådsavdelingen for miljø og samferdsel